

Virittäjällä on ilo ja kunnia kertoa ensimmäisenä historiallisesta löydöstä: Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen tutkijat Riitta Palkki, Petri Lauerma ja Pirkko Kuutti esittelevät tämän numeron ensimmäisessä artikkelissa Rudimentan, ennestään tuntemattoman suomen kieliopin käsikirjoituksen, jonka toimitusjohtaja Ilkka Paatero hankki viime vuonna Sothebyn kirjahuutokaupasta. Jatkotutkimus tulee näyttämään, osuvatko kirjoittajat oikeaan arvellessaan, että kyseessä on vanhin suomen kieliopin esitys, jonka kirjoittamisesta on aiemmin esitetty vain hajatietoja.

Tämän numeron toisessa artikkelissa Aila Mielikäinen tarkastelee verbien pikapuheumuotojen järjestelmää suomen murteissa. Murreasut nousevat keskeiseksi perustelujen lähteeksi myös Alpo Räisäsen artikkelissa, jossa hän tarjoaa useista Savon paikannimistä Suomalaisesta paikannimikirjasta poikkeavia etymologioita. Kari Suomi puolestaan jatkaa keskustelua suomen kielen lyhimpien puhunnosten foneettisesta rakenteesta nojaten äänitysstudioissa tehtyyn kokeeseen. Havaintoja ja keskustelua -osastossa Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen johtaja Pirkko Nuolijärvi esittää näkemyksensä Kotuksen roolista.

Kustannuspaineet koskevat konkreettisesti myös Virittäjää. Tieteellisille lehdille tärkeitä tekijänoikeuskorvaukset kanavoituvat Elektra-palvelun kautta. Viime vuonna on astunut voimaan käytäntö, jonka mukaan korvauksia saavat vain ne julkaisut, joiden sähköinen saatavuus rajoittuu Elektran piiriin. Virittäjä on ollut alusta asti mukana Elektra-palvelussa, mutta avoimen julkaisemisen *open access* -linjan mukaisesti Kotikielen Seuran sivustoilla on sen lisäksi kaikille avoimet Virittäjän verkkosivut. Jos rajoittaisimme Virittäjän sähköisen saatavuuden vain Elektraan, eivät mm. ulkomaisissa yliopistoissa toimivat suomen kielen opettajat ja tutkijat, Kotuksen tutkijat ja monet kotikoneiltaan verkkosivuja lukevat pääsisi selaamaan verkkolehteä. Tieteellisten seurain valtuuskunta on ilmoittanut olevansa avoimen saatavuuden kannalla, mutta valtionapua myöntäessään se ei kompensoinut menetettyjä tekijänoikeuskorvauksia. Virittäjän ilmestyminen on siis entistä selvemmin jokaisen paperilehteä tilaavan ansiota!

Vähenevän rahoituksen paineessa joudumme karsimaan toimitusta ja kiitosten kera hyvästelemään äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen toimittajamme Maarit Bergin. Julkaisemme tietysti edelleen äidinkielen ja kirjallisuuden opetusta ja sen tutkimusta koskevia kirjoituksia — jollaisiksi koemme laajemmassa mielessä koko Virittäjän sisällön.

Toimituksen lisäksi toimitusneuvosto tekee uhrautuvaa talkootyötä tieteen laadunvarmistukseksi vertaisarvioinnin toteuttamisessa. Lausumme kauneimmat kiitokset erovuoroisille toimitusneuvoston jäsenille: Hannele Forsbergille, Oili Karihalmeelle, Vesa Koivistolle, Minna-Riitta Luukalle, Urho Määtälle, Pirkko Nuolijärvelle, Marjatta Palanderille, Anneli Sarhimaalle, Kirsti Siitoselle ja Helena Sulkalalle. Samalla toivotamme sydämellisesti tervetulleiksi uudet toimitusneuvoston jäsenet: Hannele Dufvan, Tuomas Huumon, Jarmo Jantusen, Kaija Kuirin, Johanna Laakson, Jarmo Lainion, Lea Laitisen, Kaija Mallatin, Richard Ogdenin ja Helka Riionheimon. ■

TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ
MINNA JAAKOLA